



KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Landsbygds- och Infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:
agnetha.alriksson@regeringskansliet.se
conny.ohman@regeringskansliet.se.

2025-09-15

Remiss av promemorian Anmälningsplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog samt krav för A-landsstatus i förnybartdirektivet samt Skogsstyrelsens rapport Underlag för kostnadseffektivt genomförande av förnybartdirektivet – slutredovisning (LI2025/01288).

Yttrande avseende Promemorian Anmälningsplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog samt krav för A-landsstatus i förnybartdirektivet (LI2025/01286) samt Skogsstyrelsens rapport Underlag för kostnadseffektivt genomförande av förnybartdirektivet – slutredovisning (LI2024/01029)

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens (KSLA) uppgift är att med stöd av vetenskap och praktisk erfarenhet till samhällets gagn främja jordbruk och skogsbruk samt därtill knuten verksamhet. I akademiens uppdrag ingår att avge yttranden beträffande utredningsförslag.

Promemorian och Skogsstyrelsens slutredovisning har remitterats av Landsbygds- och infrastrukturdepartementet. KSLA har följande synpunkter på den remitterade promemorian och slutredovisningen.

Sammanfattning

KSLA ser positivt på att regeringen föreslår tydliga definitioner för urskog och gammal skog. Begreppen ”primary forests” och ”old-growth forests” återfinns i lagstiftning och i EU-mål om skydd av skog. Båda begreppen behöver därför tydliga svenska uttolkningar som fungerar i rättstillämpning, på ett rättssäkert sätt. Konkreta indikatorer och kvalitetskrav som inte lämnar utrymme för subjektiva bedömningar måste användas.

Begreppet ”old-growth forests” har i tidigare dokument, bland annat av Miljömålsberedningen, översatts med naturskog. Begreppet ”naturskog” används

idag med olika tolkningar som ofta omfattar betydligt större områden än som här är relevant, och dels då förnybartdirektivet istället talar om ”gammal skog”. KSLA menar att vi inte kan ha olika översättningar och tolkningar av samma engelska begrepp. KSLA stödjer därför helt att regeringen nu genomgående hänvisar till översättningen ”gammal skog” och tolkar det som att det är denna typ av skog som definieras i promemorian som ska gälla i såväl alla lagstiftningssammanhang som när man talar om målsättningarna i EU:s strategi för biologisk mångfald, vilken säger att all kvarvarande urskog och gammal skog bör skyddas till 2030.

KSLA har noterat att den finska regeringen har fattat beslut om den finska definitionen av gammal skog. Eftersom naturförhållanden i Finland och Sverige på många punkter är liknande finns skäl att innan det svenska beslutet tas gör en avstämning mot det finska beslutet.

Skogsstyrelsens rapport Underlag för ett kostnadseffektivt genomförande av förnybartdirektivet – slutredovisning (Rapport 2024/09)

KSLA noterar att rapporten till vissa delar är överspelad och avstår därför att specifikt kommentera den.

Promemoria Anmälningssplikt för skogsbruksåtgärder i urskog oh gammal skog samt krav för A-landsstatus i förnybartdirektivet

4.1 Det tydliggörs att samrådsplikten enligt 12 kap. 6 § miljöbalken omfattar skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog

Förslag: *Innan en skogsbruksåtgärd utförs i urskog eller gammal skog, ska anmälan göras för samråd enligt 12 kap. 6 § första stycket miljöbalken. Sådant samråd ska dock inte behövas om det krävs tillstånd för åtgärden enligt bestämmelserna om tillstånd för avverkning i fjällnära skog eller ädellövskog i skogsvårdslagen.*

KSLA tillstyrker förslaget. KSLA ser gärna en inventering och kartläggning av alla urskogar och gammal skog i Sverige för att undvika att skogsägare får detta ansvar på sina axlar samt att de inte skulle behöva vänta till avverkningstillfället för att få detta bekräftat och då ha möjlighet att söka om ersättning. Det är viktigt att markägaren har möjlighet till ersättning, både med hänsyn till äganderätten och rättssäkerheten, samt för att inte missgynna dem som skapar och bevarat höga naturvärden.

4.2 Definition och kriterier för att identifiera urskog

Förslag: *Med termen urskog ska i förordningen om anmälan för samråd avses samma sak som i avskogningsförordningen. Bedömning: För att det ska vara tydligt för markägare vad som är urskog och som omfattas av samrådsplikt enligt 12 kap. 6 § miljöbalken bör det finnas kriterier som förtydligar definitionen av urskog. Kriterierna bör placeras i ett allmänt råd som beslutas av Skogsstyrelsen.*

KSLA tillstyrker att samma definition ska användas som i avskogningsförordningen och noterar att i grunden är det FAO:s definition av urskog.

4.3 Definition och kriterier för att identifiera gammal skog

Förslag: Promemorian föreslår en **definition av ”gammal skog”** i förordningen om anmälan för samråd som innebär att ett sammanhängande skogsbestånd eller skogsområde ska uppfylla följande kriterier:

- Ha **mycket hög ålder**. Skogsstyrelsen ska meddela ytterligare föreskrifter om vad som krävs.
- Bestå av **inhemska trädarter**. Skogsstyrelsen ska meddela ytterligare föreskrifter om vad som krävs.
- Ha **utvecklat urskogsliknande strukturer och dynamik** genom huvudsakligen naturliga processer.
 - Detta föreslås avgöras genom **volymkrav på död ved, som i I Norrland, Dalarnas län och Torsby kommun** är minst **20 m³ död ved/ha**, inklusive minst 30 lågor av tall, torrakor av tall, rötbrutna högstubbar av gran, eller grova lågor (>20 cm) av gran/lövträd, samt i **övriga Sverige** är antingen minst **20 m³ död ved/ha** som är minst ett år gammal, eller minst **10 m³ död ved/ha** plus minst 20 lågor av tall, torrakor av tall, rötbrutna granstubbar eller grova lågor (>20 cm) av gran/lövträd.
 - Skogsstyrelsen föreslås också meddela ytterligare föreskrifter om vad som räknas som urskogsliknande strukturer och dynamik.
- Vara **tillräckligt stort** för att långsiktigt behålla sina naturliga ekologiska processer, vilket innebär:
 - Ädellövskog: minst 1 ha.
 - Tallskog eller annan lövskog (ej ädellöv): minst 3 ha.
 - Granskog: minst 10 ha, och en stor del får inte vara påverkad av negativa kanteffekter.
- Får inte ha påverkats av andra skogsbruksåtgärder än naturvårdande skötsel under de senaste **80 åren**.

KSLA stödjer förslaget med tillägget att ålderskravet bör tydliggöras i förordningen. KSLA stödjer det förslag till ålderskrav som Skogsstyrelsen lagt fram i sin rapport (Rapport 2024/09): *För bestånd dominerade av barrträd- respektive ädellövträd ska den grundytvägda medelåldern i beståndet är ≥ 180 år i norra Sverige eller ≥ 160 år i södra Sverige, ELLER så har det äldsta trädskiktet, bestående av ett stort antal trädindivider per hektar, uppnått en ålder ≥ 200 år i norra Sverige eller ≥ 180 år i södra Sverige. För bestånd dominerade av andra lövträd föreslår Skogsstyrelsen att den grundytvägda medelåldern i beståndet är ≥ 120 år, ELLER så har det äldsta trädskiktet, bestående av ett stort antal trädindivider per hektar, uppnått en ålder ≥ 140 år.*

KSLA noterar att begreppet ”det äldsta trädskiktet” inte är tydligt definierat. Även det äldsta trädskiktets ålder saknar definition. KSLA föreslår dessa begrepp definieras i förordningen.

5.1 Urskog och gammal skog

Bedömning: Om urskog och gammal skog inte avverkas bör Sverige vara ett A-land enligt förnybartdirektivet.

KSLA tillstyrker regeringens förslag.

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

5.2 Skog som har konstaterats ha stor biologisk mångfald

Bedömning: Det bedöms inte finnas något behov av ändringar i svensk lagstiftning, kontroll eller övervakning när det gäller skog som av en myndighet har konstaterats ha stor biologisk mångfald för att Sverige ska anses vara ett A-land enligt förnybartdirektivet.

KSLA tillstyrker regeringens förslag.

Stockholm, dag som ovan

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Inger Andersson
Akademiens preses

Peter Normark
Akademiens sekreterare och VD